

betjentembede, og lægge deres Lønning til den anden og gjøre det op paa samme Maade som for Præsterne, da vil Gjennemsnitsbøbet for disse Retsfolk være under det Bøbet, som her er foreslaaet for Præsterne. Tæge vi andre Embedsmænd s. Ex. Officersstanden, vil det blive endnu langt ringere. De Herrer kunne altsaa hverken gjøre Indvending mod selve Lønningsfakterne i og for sig eller ved at sammenligne dem med andre Lønningsfakter, naar de angribe de Forslag, der her ere stillede. Der kan tvistes om de 1,000 Kr. i Hjemmeindtægt virkelig er 1,000 Kr. eller ikke, og det kan blive Gjenstand for nogle Overveielse, men selve Resultatet 3,936 Kr. som Gjennemsnit er en overordentlig smuk Afgjørelse, og jeg ønsker ogsaa, at det skulde være det. Jeg tør gjentage, hvad jeg igaar sagde, at, dersom man vil sætte dette under Afstemning omkring blandt Landets tusinde Præster, saa ville de sige: Denne Afstemning fra Folkethingets Side er al Værd, selv om den afknapper den ældre Præst det meget betydelig Mere, han har nu. Naar en Præst tænker tilbage paa sin Ungdom, hvilken ynkkelig Stilling han mange Gange har været i med et lille Embede og Løn, som han ikke kunde drive, og Indløsningssummen — det er ogsaa en Lettelse at blive fri for den — altsaa, hvorledes han i en stor Del af sin Levetid har været trykket af Næringsjorg for tilsidt paa sine ældre Dage at kunne afbetale sin Gjæld og faae Lidt tilovers, saa vil han sige: selv om jeg nu sidder bedre i det, vilde jeg have haadt det bedre med den Sikkerhed, Loven giver, og med den Omhu, der vises for, at jeg lettere kunde hengive mig til mit Kalb, jeg vilde ønske, at jeg havde haadt de Bilkær under min Embedstid, om jeg end for Diebliffet har det meget i rigeligere, end hvad der her er foreslaaet. Det er min Formening om dette Forhold. Derfor, hvor imødekommende end de Herrer kunne være i Udtalelse, i Formen og i Maaden at forhandle paa — i den Henseende kan jeg ikke klage til nogen Side, — kan jeg dog ikke erkjende, at det er nogen Smøbekommen, der er viist igjennem det ærede Mindretalsordfører, det ærede Medlem fra Viborg (Klein), naar det skal udtrykkes paa den Maade, som i Betænkningen er sagt, at Totalsummen af Lønningerne nogenlunde skal svare til det nuværende Indtægtsbøbes Sum, det er ikke en Indrømmelse til et efter min Mening fornuftigt, sparsommeligt Standpunkt. Vi maa ikke anvende Statens Formue overflødig, til Unytte. Jeg indrømmer, at der er de Præster, som komme til at lide ved Omordningen, fordi deres Hus har været et Herbergsted og et gjæstfrit Hjem for mange Mænd, der have rejst paa Landet, og deslige, og det er ogsaa ofte blevet Bane og Skik i Menighedene, at Præsterne gjerne ere gaaede i Spidsen for alt Muligt i velgjørende Diemed. Jeg siger, jeg tvivler ikke om, at i Almindelighed kunde det, om kunde blive tilovers, blive godt anvendt, men

der maa Befolkningen lære, at, naar man faaledes gjør Forandring, maa den ogsaa vænne sig til ikke at stille andre Fordringer til Præsterne end til andre Borgere, og paa den anden Side tør det vel ogsaa siges, at det ikke har været uden Exempel, at Overflødigheden har fristet i andre Retninger, der ingenlunde have været til Gavn for Præstens Virksomhed eller hans Anseelse i Menigheden. — Jeg havde ønsket, at den ærede Minister udtrykkelig havde erklæret sig for disse Lønningsfakter, ligesom han har viist sin Tilslutning til vort Forslag om Offerparagrafen, det vil sige den, der angaar Afløsningen strax og Bortsalg af Præstegaardsjorderne. Smidlertid har den ærede Minister undladt at erklære sig for Lønningsfakterne, og jeg kan forsaavidt ikke fortænke ham deri, da Sagen endnu er uvis med Hensyn til Forhandlingens Gang. Der staar imidlertid det Hovedspørgsmaal tilbage, som et æret Medlem var inde paa. Jeg vil gjøre opmærksom paa, at det ikke er noget ringe Bøbet, der bliver Spørgsmaal om til en kirkelig Fond, men det trænge vi utvivlsomt ogsaa til, selv om vi blive paa det snevne kirkelige Omraade, thi Udviklingen gaar i den Retning, at her vil kræves ikke Lidet. Smidlertid har endnu aldrig nogen, selv de, der holde paa Fonden, forlangt, at vi skulde blive paa det snevne kirkelige Omraade, thi selv Regjeringen har tilstedt dermed beslagtede Diemed. Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale vort Uendringens Forslag, det vil sige, kun de Forslag, som jeg er Ordfører for, de andre vil jeg ønske forfaste.

H. Holm: Det skulde gjøre mig ondt, om jeg skulde komme til at gribe ind i den ærede Ordførers Forret til at sige det sidste Ord; men det ærede Medlem har jo gjerne et „sidste Ord“ i Baghaanden. Jeg skal fatte mig meget kort. Det undrede mig, at den ærede Ordfører ikke kjendte sit eget Forslag. Ja, Præstelønningsforslaget, som det nu foreligger, er ganske viist ikke hans, men den Bestemmelse om Oftringen er netop det ærede Medlems eget. Det var ham, der i sin Tid fik den Redaktion ind og var Ordfører for den. Det ærede Medlem sammenlignede sin Redaktion med min, men det var en Sammenligning, der gik for sig paa en noget aparte Maade, idet det ærede Medlem først læste Begyndelsen af sit Forslag op og stoppede midt i det, netop der, hvor det faldt sammen med mit, og saa læste han Slutningen af mit op, som er det Samme, som staar i hans eget Forslag, og derimod udtalte han sig paa det Kraftigste. En saadan Sammenligningsmaade tror jeg ikke er tilstedelig, idetmindste ikke efter almindelige Regler, naar man skal sammenligne to Ting, at tage Begyndelsen af det ene og Slutningen af den anden og saa angribe det, som netop er Lighedspunktet mellem de to Forslag. Det ærede Medlem har selv, dengang